

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quot modis pensiones extinguantur. §. 10

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

successione. Deinde Pontifex in sua constitutione incipiente
Qua ordinis Ecclesiastico decernit; ut nullus sine ex testamento
 sine ab intestato, sine legato, sine elemosyna, sine alio quo-
 cumque titulo & pio opere, ex bonis Ecclesie aliquid ad ip-
 suos filios transmittat; at pensionis fructus Ecclesie bona sunt;
 neque ergo pensionarius clericus ad suum filium ipsarium trans-
 mittere. Ceterum dicendum est posse patrem pensionarium
 habentem facultatem transferendi pensionem eam in filium
 suum illegitimum transferre: sic Gigas de *pension. questio. 86.*
num. 5. Flamin. de *resignat. lib. 6. quest. 4. num. 21.* Gonzalez
 ad *reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 5. num. 22.* Barbosa de *potest. Episcop. 3.*
part. alleg. 65. num. 57. Quia hac facultas cum sit privilegium
 principis, est late interpretanda. Tum quia a iure solum est re-
 probata successio filij in beneficiis parentis, quae prohibitio
 non debet extendi ad pensionem, cum sit odiosa, & poenalis,
 & quae excludit a beneficiis alias habiles. Neque Trident. ratio
 quae militat in pensionis translatione, ac in beneficio; quia be-
 neficium semper est idem; at pensionis translatio exingui-
 tur antiqua pensio, & nova erigitur. Adde ratio decidendi
 eadem esse in pensione, ac in beneficio, non inferitur eandem
 esse dispositionem; quia in poenalis, & odiosus non exten-
 ditur lex ex similitudine rationis. Pontifex vero huic transla-
 tionis in illa constitutione non contradicit; quia loquitur de
 alienatione bonorum Ecclesie, non de translatione beneficii, vel
 pensionis; & insuper loquitur de transmissio bonorum
 Ecclesie donatione, legato, testamento, & cetera non iis
 modis transmittit, sed collatione Pontificia: sic Garcia 7. *part.*
de benef. cap. 3. num. 34. Hoc autem intelligendum est, ut non
 procedat in pensione, quam pater habet super beneficium a se
 aliquando possessam; quia pensiones in beneficiis patris ha-
 bere omnino sinitus illegitimus prohibetur. Trident. *sess. 25. cap.*
15. de reformat. Flamin. Gonzalez & Barbosa *supra.*
 Tandem aduerto potestatem transferendi pensionem
 prima translatione valida finiri, nisi aliud in literis fuerit ex-
 pressè concessum, ex *leg. legis bonis. §. hoc sermone ff. de verbor.*
significat. quia per primam translationem validam abdicat se
 pensionatus omne ius pensionis. Ergo nihil habet ultra, quod
 possit transferre. Ergo si ipis translatiis non conceditur po-
 testas transferendi pensionem, pensio non est transferibilis: sic
 Garcia 1. *part. de benef. cap. 4. num. 247.* Gonzalez *gloss. 11. num. 82.*
 potestatem decisionem Rotae in vna Oxomen. 20. Maij, 1598.
 coram D. Litta Dixi *finiri potestatem transferendi prima transla-*
tionem valida; quia in valida translatio reputatur, ac si facta non
 fuisset, ac proinde non impedit translationem; quia quod de
 iure sortitur effectum, non praestat impedimentum. *reg. 52. non*
praestat de regul. iuris. in 6. & tradit Garcia 1. part. de benef.
cap. 5. num. 232. ubi testatur sic a Rota fuisse decisum.

§. X.

Quot modis pensiones extinguantur.

1. Morte pensionarii pensio extinguitur.
2. Quid dicendum de pensionibus impositis in capite vnius ad commodum alterius?
3. Matrimonio pensio extinguitur.
4. Quid si ex facultate Pontificis retineatur pensio in ordine militari, & professio facta non sit sarnatus Trident. conditionibus.
5. Quid si ducat uxorem miles contra consensum supremi ordinis Magistris Sub distinctione responderetur.
6. Quid si data sit facultas retinendi pensionem post matrimonium, & inserim miles Laureanus pensionarius factus est.
7. Promotione ad episcopatum pensio extinguitur.
8. Extinguitur pensio possessione religionis. Et quid in Sacerdote testis.
9. Item extinguitur militia assumpta.
10. Item ob cessionem pensionarii nulla auctoritate superioris factam.
11. Item ob non delatum habitum clericalem, & consuram.
12. Item extinguitur si solutione anticipata redimatur.
13. Tandem extinguitur, si beneficium pensionarius obtineat, in quo pensio sita est.

Varij sunt modi, quibus pensiones extinguantur. Pri-
 mus, & praecipuus est morte pensionarii, quia hac ser-
 vitas in beneficio solum pro eius vita conceditur, ut ex om-
 nium sententia testatur Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. c. 10.*
in princip. Flamin. *lib. 6. de resignat. quest. 4. num. 3.* & 31. *Gic. 1.*
part. de benef. cap. 5. num. 239. Gonzal. ad *reg. Cancell. gloss. 5. §. 5.*
num. 40.
 2. Dubium tamen est, cuius morte spirent pensiones in ca-
 pite vnius impositae ad commoditatem alterius: solet enim
 Pontifex pensionem in beneficiis Hispanis Italo concedere, sed
 quia ipse Italus nomine proprio obtinere pensionem non potest
 ob leges regias, & pragmaticas sanctiones, quarum Hispanum,
 qui pensionem proprio nomine recipiat, & ei obligetur pen-
 sionem reddere: Quaritur ergo cuius morte extingatur hac
 pensio, morte inquam Hispani, an Itali, an vtriusque? Ex
 quidem difficultate non caret hanc reservationem pensionis
 validam esse, quia est in fraudem, & derogationem privilegij
 remuneratoriij a sede Apostolica concessi regni Hispaniae, ut
 nullus exteris neque beneficium, neque pensionem Eccle-
 siasticam ibidem habere possit, cui privilegio videtur derogari
 concessa Italo omni commoditate pensionis, tamen in ca-
 pite Hispani imponatur; quia nomine tenus tantum imponi-
 tur, & forte ob hanc causam Itali a beneficiario Hispano sche-
 dulam banchariam exigunt de solutione Romae facienda, ti-
 ment enim beneficiarium legibus regis, & privilegio regali
 negatum solutionem, quod ne contingat supradicta oblig-
 atione praecaut. Concesso ergo validam esse hanc reserva-
 tionem, vel quia Pontifex dispensat in supradicto privilegio,
 vel quia privilegium est, ne exteri beneficium, & pensionem
 iure, & titulo proprio in regni Hispanis obtineant, non au-
 tem quod non obtineant beneficii commoditatem. Dicendum
 est, si in capite Hispani reservata fuit pensio, (ut semper re-
 servari solet) tamen in gratiam Itali morte Hispani finiri
 pensionem; quia cum ipse titulum, & proprietatem habeat
 ipso pereunte petit pensio: sic Garcia 1. *part. de benef. cap. 5.*
num. 262. Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. cap. 6. quest. 7.* ce-
 stanturque a Rota fuisse decisum Quapropter Italus sic pen-
 sionem obtinet, simul etiam obtinet, ut Hispanus supradic-
 tam pensionem transferat, ne ipse commoditate pensionis
 priuictur pereunte Hispano. Difficultas ergo est, an percat pen-
 sio pereunte Italo, ad cuius commoditatem statuta est: esto
 vivat Hispanus, qui titulum habet. Negant aliqui, quia alias
 pensio non esset data Hispano absolute, sed solum conditiona-
 liter, dum vixerit is ad cuius vtilitatem conceditur. Alij, & pro-
 babilius, affirmant pereunte Italo pensionem petire, quia cum
 tota gratia, & reservatio pensionis Hispano facta sit correspec-
 tiva ad vtilitatem Itali, hac cessante, cessare videtur: sic ex
 decisione Rotae in vna Hispanen, pensionis facta coram D. Bi-
 nario, 15. Octobr. 1571, probat Garcia 1. *part. de benef. cap. 5.*
num. 263. & *num. 270.* & sequentib. comprobatur duplici decisio-
 ne Rotali ex libro datae: decumendum esse, ad cuius commo-
 dum pensio reservata sit.
 3. Secundus modus extinguendi Ecclesiasticam pensionem
 est per matrimonium contractum verbis de praesenti: hanc
 enim pensio loco beneficii succedit, eiusque naturam imitatur,
 sed beneficium vacat matrimonio contracto, ut est omnium
 sententia. Ergo & pensio, & ita vlti styloque Romanae curiae
 receptum est sic, post alios antiquiores, quos referunt, tradit
 Gigas de *pensionib. quest. 54.* Couatru. 4. *decret. 2. part. 6. §. 3.*
 Azor. 2. *part. institut. moral. lib. 8. cap. 10. quest. 1.* Sanch. *lib. 7.*
de matr. disput. 44. num. 5. Garcia de *benef. 1. part. cap. 5. n. 108.*
 Barbosa de *potest. episcop. alleg. 57. num. 206.* Fatinae. *infragmen.*
verbo clericus. num. 331. Flamin. *lib. 1. de resignat. q. 1. n. 15.*
 & *lib. 6. quest. 2. num. 11.* Hinc fit illo matrimonio extin-
 gui pensionem, quo beneficium vacat; ac proinde cum sub
 opinione constitutum sit, vacet ne beneficium per matrimo-
 nium alias irritum, etiam sub opinione positum erit, extin-
 guatur ne pensio tali matrimonio. sic Azor. Sanch. Barbosa &
 alij, *supra.*
 4. Solum est dubium, an vacet pensio, si facultatem obti-
 neres a Pontifice retinendi pensionem contracto matrimonio
 post professionem in aliquo ordine militari, si professionem
 emitteres ante 16. annum, & antequam annum novitiatus ex-
 pleres? Ratio dubij est quia ex Trident. decreto *sess. 24. cap. 15.*
de Regularib. nulla est professio facta supradictis conditionibus
 non servatis, ergo qui sic professus duceret uxorem, absque
 professione legitima illam duceret; ac proinde retinere non
 poterit pensionem. Ceterum affirmandum est pensionem reti-
 nere posse: sic Flamin. 4. *quest. 2. num. 115.* Thom. Sanch. *lib. 7.*
de matr. disput. 44. num. 8. Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. cap. 10.*
quest. 1. vers. aliquando. Ratio est, quia illa professio sic facta
 valida est; eo quod decretum Trident. hos milites non com-
 prehendit: loquitur enim de religionis communem vitam de-
 gentibus, & veram paupertatem promittentibus, & bonis om-
 nibus renunciantibus: quia de illis loquitur Trident. *cap. 15. de*
quibus loquitur 16. cap. sequenti; siquidem ferim orationis
 praecedentis continuat, ut colligitur ex illis verbis initio capi-
 tis positus. Nulla quoque renunciatio, dictio enim *quoquo,* con-
 tinuativa est, sed in *cap. 16.* non loquitur concilium de his mili-
 tibus quia ipsi nullam bonorum renunciationem praestant, nec
 veram paupertatem vouent. Ergo neque in cap. antecedenti, ubi
 de aetate & tempore ad professionem requiritis, hos milites
 comprehendit. Deinde quia intendens concilium hos milites
 comprehendere, sicut & alios religiosos sub obligatione con-
 tributionis pro seminario eos expressit: *sess. 23. cap. 18.* Adde mi-
 lites Hiero'olymitanos non eo statuto subdidisse huic Trident.
 decreto ut testatur Flamin. Sanch. *supra.* & Barbosa in *renuissio.*
concilij ad supradictum locum. Ergo signum est antea non com-
 prehendi.
 5. Sed quid si ducat uxorem miles absque consensu supre-
 mi ordinis Magistris contra eorum statuta, petibit ne pensio
 Distin

tionem reddere: Quaritur ergo cuius morte extingatur hac
 pensio, morte inquam Hispani, an Itali, an vtriusque? Ex
 quidem difficultate non caret hanc reservationem pensionis
 validam esse, quia est in fraudem, & derogationem privilegij
 remuneratoriij a sede Apostolica concessi regni Hispaniae, ut
 nullus exteris neque beneficium, neque pensionem Eccle-
 siasticam ibidem habere possit, cui privilegio videtur derogari
 concessa Italo omni commoditate pensionis, tamen in ca-
 pite Hispani imponatur; quia nomine tenus tantum imponi-
 tur, & forte ob hanc causam Itali a beneficiario Hispano sche-
 dulam banchariam exigunt de solutione Romae facienda, ti-
 ment enim beneficiarium legibus regis, & privilegio regali
 negatum solutionem, quod ne contingat supradicta oblig-
 atione praecaut. Concesso ergo validam esse hanc reserva-
 tionem, vel quia Pontifex dispensat in supradicto privilegio,
 vel quia privilegium est, ne exteri beneficium, & pensionem
 iure, & titulo proprio in regni Hispanis obtineant, non au-
 tem quod non obtineant beneficii commoditatem. Dicendum
 est, si in capite Hispani reservata fuit pensio, (ut semper re-
 servari solet) tamen in gratiam Itali morte Hispani finiri
 pensionem; quia cum ipse titulum, & proprietatem habeat
 ipso pereunte petit pensio: sic Garcia 1. *part. de benef. cap. 5.*
num. 262. Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. cap. 6. quest. 7.* ce-
 stanturque a Rota fuisse decisum Quapropter Italus sic pen-
 sionem obtinet, simul etiam obtinet, ut Hispanus supradic-
 tam pensionem transferat, ne ipse commoditate pensionis
 priuictur pereunte Hispano. Difficultas ergo est, an percat pen-
 sio pereunte Italo, ad cuius commoditatem statuta est: esto
 vivat Hispanus, qui titulum habet. Negant aliqui, quia alias
 pensio non esset data Hispano absolute, sed solum conditiona-
 liter, dum vixerit is ad cuius vtilitatem conceditur. Alij, & pro-
 babilius, affirmant pereunte Italo pensionem petire, quia cum
 tota gratia, & reservatio pensionis Hispano facta sit correspec-
 tiva ad vtilitatem Itali, hac cessante, cessare videtur: sic ex
 decisione Rotae in vna Hispanen, pensionis facta coram D. Bi-
 nario, 15. Octobr. 1571, probat Garcia 1. *part. de benef. cap. 5.*
num. 263. & *num. 270.* & sequentib. comprobatur duplici decisio-
 ne Rotali ex libro datae: decumendum esse, ad cuius commo-
 dum pensio reservata sit.
 3. Secundus modus extinguendi Ecclesiasticam pensionem
 est per matrimonium contractum verbis de praesenti: hanc
 enim pensio loco beneficii succedit, eiusque naturam imitatur,
 sed beneficium vacat matrimonio contracto, ut est omnium
 sententia. Ergo & pensio, & ita vlti styloque Romanae curiae
 receptum est sic, post alios antiquiores, quos referunt, tradit
 Gigas de *pensionib. quest. 54.* Couatru. 4. *decret. 2. part. 6. §. 3.*
 Azor. 2. *part. institut. moral. lib. 8. cap. 10. quest. 1.* Sanch. *lib. 7.*
de matr. disput. 44. num. 5. Garcia de *benef. 1. part. cap. 5. n. 108.*
 Barbosa de *potest. episcop. alleg. 57. num. 206.* Fatinae. *infragmen.*
verbo clericus. num. 331. Flamin. *lib. 1. de resignat. q. 1. n. 15.*
 & *lib. 6. quest. 2. num. 11.* Hinc fit illo matrimonio extin-
 gui pensionem, quo beneficium vacat; ac proinde cum sub
 opinione constitutum sit, vacet ne beneficium per matrimo-
 nium alias irritum, etiam sub opinione positum erit, extin-
 guatur ne pensio tali matrimonio. sic Azor. Sanch. Barbosa &
 alij, *supra.*
 4. Solum est dubium, an vacet pensio, si facultatem obti-
 neres a Pontifice retinendi pensionem contracto matrimonio
 post professionem in aliquo ordine militari, si professionem
 emitteres ante 16. annum, & antequam annum novitiatus ex-
 pleres? Ratio dubij est quia ex Trident. decreto *sess. 24. cap. 15.*
de Regularib. nulla est professio facta supradictis conditionibus
 non servatis, ergo qui sic professus duceret uxorem, absque
 professione legitima illam duceret; ac proinde retinere non
 poterit pensionem. Ceterum affirmandum est pensionem reti-
 nere posse: sic Flamin. 4. *quest. 2. num. 115.* Thom. Sanch. *lib. 7.*
de matr. disput. 44. num. 8. Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. cap. 10.*
quest. 1. vers. aliquando. Ratio est, quia illa professio sic facta
 valida est; eo quod decretum Trident. hos milites non com-
 prehendit: loquitur enim de religionis communem vitam de-
 gentibus, & veram paupertatem promittentibus, & bonis om-
 nibus renunciantibus: quia de illis loquitur Trident. *cap. 15. de*
quibus loquitur 16. cap. sequenti; siquidem ferim orationis
 praecedentis continuat, ut colligitur ex illis verbis initio capi-
 tis positus. Nulla quoque renunciatio, dictio enim *quoquo,* con-
 tinuativa est, sed in *cap. 16.* non loquitur concilium de his mili-
 tibus quia ipsi nullam bonorum renunciationem praestant, nec
 veram paupertatem vouent. Ergo neque in cap. antecedenti, ubi
 de aetate & tempore ad professionem requiritis, hos milites
 comprehendit. Deinde quia intendens concilium hos milites
 comprehendere, sicut & alios religiosos sub obligatione con-
 tributionis pro seminario eos expressit: *sess. 23. cap. 18.* Adde mi-
 lites Hiero'olymitanos non eo statuto subdidisse huic Trident.
 decreto ut testatur Flamin. Sanch. *supra.* & Barbosa in *renuissio.*
concilij ad supradictum locum. Ergo signum est antea non com-
 prehendi.
 5. Sed quid si ducat uxorem miles absque consensu supre-
 mi ordinis Magistris contra eorum statuta, petibit ne pensio
 Distin

tionem reddere: Quaritur ergo cuius morte extingatur hac
 pensio, morte inquam Hispani, an Itali, an vtriusque? Ex
 quidem difficultate non caret hanc reservationem pensionis
 validam esse, quia est in fraudem, & derogationem privilegij
 remuneratoriij a sede Apostolica concessi regni Hispaniae, ut
 nullus exteris neque beneficium, neque pensionem Eccle-
 siasticam ibidem habere possit, cui privilegio videtur derogari
 concessa Italo omni commoditate pensionis, tamen in ca-
 pite Hispani imponatur; quia nomine tenus tantum imponi-
 tur, & forte ob hanc causam Itali a beneficiario Hispano sche-
 dulam banchariam exigunt de solutione Romae facienda, ti-
 ment enim beneficiarium legibus regis, & privilegio regali
 negatum solutionem, quod ne contingat supradicta oblig-
 atione praecaut. Concesso ergo validam esse hanc reserva-
 tionem, vel quia Pontifex dispensat in supradicto privilegio,
 vel quia privilegium est, ne exteri beneficium, & pensionem
 iure, & titulo proprio in regni Hispanis obtineant, non au-
 tem quod non obtineant beneficii commoditatem. Dicendum
 est, si in capite Hispani reservata fuit pensio, (ut semper re-
 servari solet) tamen in gratiam Itali morte Hispani finiri
 pensionem; quia cum ipse titulum, & proprietatem habeat
 ipso pereunte petit pensio: sic Garcia 1. *part. de benef. cap. 5.*
num. 262. Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. cap. 6. quest. 7.* ce-
 stanturque a Rota fuisse decisum Quapropter Italus sic pen-
 sionem obtinet, simul etiam obtinet, ut Hispanus supradic-
 tam pensionem transferat, ne ipse commoditate pensionis
 priuictur pereunte Hispano. Difficultas ergo est, an percat pen-
 sio pereunte Italo, ad cuius commoditatem statuta est: esto
 vivat Hispanus, qui titulum habet. Negant aliqui, quia alias
 pensio non esset data Hispano absolute, sed solum conditiona-
 liter, dum vixerit is ad cuius vtilitatem conceditur. Alij, & pro-
 babilius, affirmant pereunte Italo pensionem petire, quia cum
 tota gratia, & reservatio pensionis Hispano facta sit correspec-
 tiva ad vtilitatem Itali, hac cessante, cessare videtur: sic ex
 decisione Rotae in vna Hispanen, pensionis facta coram D. Bi-
 nario, 15. Octobr. 1571, probat Garcia 1. *part. de benef. cap. 5.*
num. 263. & *num. 270.* & sequentib. comprobatur duplici decisio-
 ne Rotali ex libro datae: decumendum esse, ad cuius commo-
 dum pensio reservata sit.
 3. Secundus modus extinguendi Ecclesiasticam pensionem
 est per matrimonium contractum verbis de praesenti: hanc
 enim pensio loco beneficii succedit, eiusque naturam imitatur,
 sed beneficium vacat matrimonio contracto, ut est omnium
 sententia. Ergo & pensio, & ita vlti styloque Romanae curiae
 receptum est sic, post alios antiquiores, quos referunt, tradit
 Gigas de *pensionib. quest. 54.* Couatru. 4. *decret. 2. part. 6. §. 3.*
 Azor. 2. *part. institut. moral. lib. 8. cap. 10. quest. 1.* Sanch. *lib. 7.*
de matr. disput. 44. num. 5. Garcia de *benef. 1. part. cap. 5. n. 108.*
 Barbosa de *potest. episcop. alleg. 57. num. 206.* Fatinae. *infragmen.*
verbo clericus. num. 331. Flamin. *lib. 1. de resignat. q. 1. n. 15.*
 & *lib. 6. quest. 2. num. 11.* Hinc fit illo matrimonio extin-
 gui pensionem, quo beneficium vacat; ac proinde cum sub
 opinione constitutum sit, vacet ne beneficium per matrimo-
 nium alias irritum, etiam sub opinione positum erit, extin-
 guatur ne pensio tali matrimonio. sic Azor. Sanch. Barbosa &
 alij, *supra.*
 4. Solum est dubium, an vacet pensio, si facultatem obti-
 neres a Pontifice retinendi pensionem contracto matrimonio
 post professionem in aliquo ordine militari, si professionem
 emitteres ante 16. annum, & antequam annum novitiatus ex-
 pleres? Ratio dubij est quia ex Trident. decreto *sess. 24. cap. 15.*
de Regularib. nulla est professio facta supradictis conditionibus
 non servatis, ergo qui sic professus duceret uxorem, absque
 professione legitima illam duceret; ac proinde retinere non
 poterit pensionem. Ceterum affirmandum est pensionem reti-
 nere posse: sic Flamin. 4. *quest. 2. num. 115.* Thom. Sanch. *lib. 7.*
de matr. disput. 44. num. 8. Azor. 2. *part. instit. moral. lib. 8. cap. 10.*
quest. 1. vers. aliquando. Ratio est, quia illa professio sic facta
 valida est; eo quod decretum Trident. hos milites non com-
 prehendit: loquitur enim de religionis communem vitam de-
 gentibus, & veram paupertatem promittentibus, & bonis om-
 nibus renunciantibus: quia de illis loquitur Trident. *cap. 15. de*
quibus loquitur 16. cap. sequenti; siquidem ferim orationis
 praecedentis continuat, ut colligitur ex illis verbis initio capi-
 tis positus. Nulla quoque renunciatio, dictio enim *quoquo,* con-
 tinuativa est, sed in *cap. 16.* non loquitur concilium de his mili-
 tibus quia ipsi nullam bonorum renunciationem praestant, nec
 veram paupertatem vouent. Ergo neque in cap. antecedenti, ubi
 de aetate & tempore ad professionem requiritis, hos milites
 comprehendit. Deinde quia intendens concilium hos milites
 comprehendere, sicut & alios religiosos sub obligatione con-
 tributionis pro seminario eos expressit: *sess. 23. cap. 18.* Adde mi-
 lites Hiero'olymitanos non eo statuto subdidisse huic Trident.
 decreto ut testatur Flamin. Sanch. *supra.* & Barbosa in *renuissio.*
concilij ad supradictum locum. Ergo signum est antea non com-
 prehendi.
 5. Sed quid si ducat uxorem miles absque consensu supre-
 mi ordinis Magistris contra eorum statuta, petibit ne pensio
 Distin

Distingendum est cum Azor, *suprad. lib. 8. cap. 10. quæst. 1. in fine*, Si ob omnium concessum supremi Magistri priuatur miles priuilegiis militaribus, amittit quidem pensionem; quia illam retinet ex priuilegio ordini militari concessio. At dum his priuilegiis non spoliatur, pensionem retinere potest. Videndum tamen est, an ob hanc causam possit supremus Magister hac spoliatione militem afficere.

6 Quid si ex facultate Pontificia retineas Ecclesiasticam pensionem aliquo tempore determinato, verbi gratia vno anno post matrimonium contractum, & antequam annus elabatur officium susceperis militis Lauretani, quibus conceditur facultas retinendi pensionem: poterisne talem pensionem retinere, sicut si nullum matrimonium contraxisses? Negat Rota in *vna Romana pensionis*, 13. Martij 1609. quia priuilegium Lauretanae militiae est retinendi matrimonio contracto pensionem toto eo tempore, quo retineri poterat ante susceptam militiam; at tu solum poteris retinere pensionem vno anno post matrimonium contractum, Ergo assumpta militia solum illo anno retinere poteris. Cæterum mihi probabilis apparet te in perpetuum retinere posse: sic Garcia docet nuper relatus Ratio est, quia illa pensio à principio non fuit pro limitato tempore concessa, sed fuit concessa absolute, debebat autem extingui matrimonio contracto, quam extinctionem suspendit facultas Pontificia pro vno anno concessa. Si igitur interim suscepisti militiam Lauretanam, cui est concessa pensio pro rogatiua non obstante matrimonio; efficitur sanè tuam pensionem prorogari; quia superueniens militia impedit extinctionem, quam matrimonium causare debebat, sicut si post assumptam militiam matrimonium contraheretur.

7 Tertio extinguitur pensio per promotionem ad Episcopatum, quia per huiusmodi promotionem beneficium vacat: sic Gigas *quæst. 56. Et consil. 149. n. 8. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 8. c. 10. quæst. 2. Garcia 1. part. de benefico. c. 5. num. 110. Hieronym. Gabr. consil. 200. lib. 2. qui idem sentiunt de promotione ad Abbatiam, per quam beneficia priora vacant.*

8 Quarto extinguitur pensio Ecclesiastica, sicut & beneficium per professionem expressam, vel tacitam religionis, ex recepto curia Romanæ stylo: sic Gigas *quæst. 57. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 8. cap. 10. quæst. 3. Garcia 1. part. de benefico. cap. 5. num. 114. Thom. Sanch. lib. 7. in decr. cap. 29. num. 2. Et 8. Sub hac regula comprehenduntur equites D. Ioannis, non autem alij religiosi aliorum ordinum militarium; quia nec verè religiosi sunt, nec statum habent incomparabilem, sic Sanch. *num. 9. Aduertit, & bene idem Sanch. num. 10. per vota benedictij facta à religiosis Societatis Iesu non vacare pensiones, sed illas possidere posse, interim dum professio, aut vota coadiutorum firmatorum non emittuntur.**

9 Quinto extinguitur pensio per militiam assumptam, quia assumitur status alienus ab Ecclesia, & consequenter indignus, cui concedantur illius fructus: sic Gloss. *cap. vlt. de cleric. non resident. verbo redierint. Gigas quæst. 55. Azor. 2. part. institut. moral. l. 8. c. 10. quæst. 3. gloss. 1. num. 54. Flamin. lib. 1. de resignat. quæst. 1. num. 21. Fatimac. fragment. verbo clericus. num. 138. Debet tamen prius pensionarius moneri, quod si monitus non destiterit, eo ipso extingui censetur.*

10 Sexto extinguitur pensio, sicut & beneficium vacat, si monitus pensionarius, vt habitum clericalem, & tonsuram deferat, non obediit, quia sic habetur in constitut. Sixti V. quæ incipit, *Cum sacrosanctum*, edita 5. Idus Ianuarij 1588. & tradit Gonzalez *gloss. 15. n. 56. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 7. cap. 17. quæst. 1. versicul. decimum quartum crimen. Barbosa tertia part. de potest. episcop. allegat. 57. n. 117.*

11 Septimo extinguitur pensio cessione à pensionario facta. Neque ad hanc cessionem auctoritas superioris requiritur: cum enim pensio in utilitatem pensionarij constituta sit, sola pensionarij voluntate cessare poterit. Neque obstat beneficium cessare non posse sola beneficiarij voluntate. Quia in beneficio est longè diuersa ratio à pensione. Nam beneficii dimissio nocere Ecclesie potest: at pensionis dimissio semper est Ecclesie favorabilis. vt pote quæ Ecclesiam liberam relinquit. Item beneficium vacat, alterique est conferendum: at pensio dimissione extinguitur, & ita tenet Nauarri. *summ. cap. 23. n. 3. Gomez in regul. de infirmis resignantibus. quæst. 16. Paul. Roman. quæst. 8. de pensionib. Gigas quæst. 45. num. 5. Azer. 2. part. institut. moral. lib. 8. cap. 10. q. 6. Hinc fit non solum totam pensionem, sed & partem remittere pensionarium posse; quia quælibet huius remissio in Ecclesie utilitatem cedit: sic Azor. *dicta q. 6. in fine.**

12 Octauo extinguitur pensio, si solutione anticipata redimatur. An vero hæc redemptio pro solo beneficiarij, & pensionarij consensu fieri possit, *tract. de vitij relig. opposit. disputat. de simonia. puncto 13. examinaui*: ibi enim dixi, spectato stylo curia: auctoritatem Pontificis requirit, vt omnis huiusmodi suspicio euitetur, tamen in rigore absolute tali auctoritate fieri possit.

13 Nono dicunt alicui pensionem extingui, si pensionarius obtineat beneficium, in quo pensio sita est, quia cessabit ius percipiendi fructus ex alieno beneficio, in quo iure pensio

sita est, sicut cessat vsusfructus proprietate rei acquisita, vt expressè habetur in leg. *si tibi fundi vsusfructus, si quibus modis vsusfruct. amittatur*. Dixi, si verè beneficium obtineas; quia non sufficit illud obtinere de facto, nisi iure obtineas; sicut non sufficit ad mitemdum vsusfructum, quod tibi legatur fundi proprietate si hæc ad alium pertineat, leg. *dominus. ff. de vsufructu, Et quemadmod. quis vtar. sic Gigas de pens. quæst. 49. & ex illo Azor. 2. part. institut. moral. l. 8. c. 10. quæst. 7.*

DISPUTATIO II.

De his qui beneficia prouidere possunt, & de illorum prouisione, & acquisitione.

PUNCTVM I.

Quibus modis beneficium acquiratur.

- 1 Acquiritur actu & potentia, & qualiter hæc contingant.
- 2 Acti acquiritur collatione, institutione, electionis confirmatione. Et quæ hæc sint.
- 3 Beneficium in potentia, seu ius ad beneficium quibus modis acquiratur.
- 4 Explicatur qualiter per electionem, & ante acceptationem ius in beneficium acquiratur.
- 5 Qualiter presentatione, & quæ ad illam requirantur.
- 6 An sit obligatus ordinarius admittere presentationem illius qui nouus est, & per procuratorem se presentari solentur esse obligatum.
- 7 Ad valorem presentationis acceptio requiritur.
- 8 Non per quamlibet presentationem ius in beneficium presentatus acquirat, sed per presentationem, cui debetur institutio.
- 9 Gratia expectatiue ius ad beneficium acquiratur.
- 10 Item acquiritur ius mandato de prouidendo.
- 11 Hæc gratia expectatiua, & mandata de prouidendo per concilium subleua sunt.
- 12 Collatione nondum accepta ius ad beneficium conceditur.
- 13 Consuetudo, seu priuilegium operandi ius ad beneficium tribuit.
- 14 Ius ad beneficium conceditur pensionario, si pensio ei non soluat.
- 15 Qualiter ius ad beneficium acquirat cui est beneficium concessum in euentum priuationis.
- 16 Item concedit ius ad rem coadiutoria cum futura successione.
- 17 Qualiter oppositione ius in beneficium acquiratur.
- 18 Qualiter ius in beneficio à iure ad beneficium distinet.

1. **D**upliciter beneficium acquiri potest, Primo actu; secundo in potentia, quod aliis terminis dici solet. Acquiri potest ius in beneficio, vel ius ad beneficium. Dum beneficium actu non acquiritur, dici non potest esse acquisitum; quia interim neque est tuum, neque vsum illius habes; ad beneficium dicitur esse acquirendum, & ius ad illud habendum habere.

2 Beneficium ergo actu acquiritur tripliciter; collatione, institutione, electionis confirmatione, iis enim modis ius in beneficio conceditur. Azor. 2. p. institut. moral. lib. 6. cap. 21. quæst. 1. Collatio in presenti est donatio, seu concessio beneficij vacantis à prelato liberaliter facta, *cap. proposuit. c. quia diuersitatem. cap. cum nostris. de concessione prebendis. Et c. vltim. de officio vicarij. in 6.* Dupliciter fit hæc collatio, vel motu proprio concedentis, vel ad petitionem impetrantis, vt constat ex *cap. si metu porio. Et c. si tibi absenti. de prebendis. in 6.* Quocumque modo ex his fiat, non varia; naturam collationis, hoc est liberalis donationis, seu concessionis.

Institutio est concessio à prelato facta presentato à patrono. Differt à collatione; quia est concessio obligatoria: obligatur enim prelati beneficium conferre ei qui est à patrono prelatatus, & tradit Abbas in *c. auctoritate. num. 7. de institutionibus August. Barbosa 3. de potest. episc. alleg. 72. num. 1.* At collatio proprie sumpta non est obligatoria, sed voluntaria beneficii concessio; quia pro sua voluntate prelati beneficium conferre, cum possit non conferre.

Electionis confirmatio est approbatio superioris electionis à collegio factæ alicuius persone ad dignitatem, prelaturam, aliudve beneficium vacans. Differt à collatione; quia est obligatoria, non libera. Differt à institutione quia est persona à communitate Ecclesiastica electa, cum tamen institutio nominationem Ecclesiasticam non requirat, sed sè à laicis fiat. Verum est collatio ab institutione, & electionis confirmatione differat, vt est expressè decisio textus in *cap. cum in illis. 16. §. cum autem. de prebendis. in 6. ibi; cum autem inter collationem,*